

Valsts ieņēmumu
dienests

NODOKĻU AUDITS

Saturs

Nodokļu audita uzsākšana un lēmuma paziņošana	2
Sākuma saruna.....	3
Papildu informācijas iegūšana nodokļu audita laikā.....	4
Nodokļu audita procesā pieņemtie procesuālie lēmumi un nodokļu maksātāja informēšana	5
Nodokļu audita veikšanas ilgums.....	5
Lēmuma par nodokļu audita veikšanu un citu nodokļu audita procesuālo lēmumu paziņošana	6
Nodokļu audita veikšana uz aprēķinu pamata.....	7
Nodokļu maksātāja informēšana par nodokļu auditā konstatēto	8
Lēmums par nodokļu audita rezultātiem.....	9

Nodokļu audita uzsākšana un lēmuma paziņošana

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) par nodokļu audita uzsākšanu nodokļu maksātāju informē ar lēmumu par nodokļu audita veikšanu **ne vēlāk kā 10 darba dienas pirms audita sākuma**, izņemot gadījumus, kad VID ir pierādījumi, ka nodokļu maksātājs veic darbības, lai izvairītos no nodokļu audita, vai nodokļu audits tiek uzsākts, lai izvērtētu nodokļa pārmaksas atmaksas pamatotību¹. Lēmuma par nodokļu audita veikšanu pielikumā pievieno informāciju nodokļu audita veikšanai.

Lēmumā par nodokļu audita veikšanu norāda šādu informāciju:

- nodokļu audita uzsākšanas diena;
- nodokļu audita veikšanas termiņš;
- pārbaudāmie nodokļi vai nodokļu deklarāciju posteņi, pārbaudāmās nodevas vai citi valsts noteiktie maksājumi vai arī līdzvērtīgi maksājumi, kuri noteikti Eiropas Savienības normatīvajos aktos par muitas lietām, vai konkrētas muitas deklarācijas;
  - pārbaudāmie periodi/taksācijas periodi;
  - par transportlīdzekļa, par kura atsavināšanas aizlieguma dzēšanu samaksāta drošības nauda, iegādes un atsavināšanas darījuma pārbaudi, lai izvērtētu drošības naudas atmaksāšanu nodokļu maksātājam vai ieskaitīšanu valsts budžeta kontā;
  - nodokļu maksātāja pienākumu līdz audita uzsākšanas dienai sagatavot un iesniegt grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus par pārbaudāmo periodu/taksācijas periodu.

Lēmuma pielikumā nodokļu maksātāju informē par:

- amatpersonām (amats, vārds, uzvārds un amatpersonas apliecības numurs), kuras veiks nodokļu auditu;
- prasībām, lai attālināti pieslēgtos nodokļu maksātāja datorsistēmai un elektroniskās informācijas uzglabāšanas vietās glabātai informācijai;
- prasībām datu iesniegšanai elektroniski;
- prasībām papīra dokumenta oriģināla, atvasinājuma un dublikāta izstrādāšanai vai noformēšanai² un elektronisko dokumentu oriģinālu un to atvasinājumu³ noformēšanai, lai tie iegūtu juridisku spēku;
- par tulkojuma nepieciešamību, ja nodokļu maksātāja darījumus apliecinoši dokumenti ir noformēti svešvalodā⁴;
- riskiem, kas liecina par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, un aicina izmantot likuma "Par nodokļiem un nodevām" 16.panta pirmās daļas 6.punktā piešķirtās tiesības iesniegt nodokļu administrācijai nodokļu deklarācijas labojumu vai precizējumu;
- VID tiesībām paplašināt auditējamo periodu un pārbaudīt citus nodokļus vai citus darījumus nodokļu audita laikā, ievērojot likuma "Par nodokļiem un

¹ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 18. panta pirmās daļas 10. punkts, trešā un ceturtā daļa.

² Dokumentu juridiskā spēka likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumi Nr. 558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība".

³ Elektronisko dokumentu likums un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 473 "Elektronisko dokumentu izstrādāšanas, noformēšanas, glabāšanas un aprites kārtība valsts un pašvaldību iestādēs un kārtība, kādā notiek elektronisko dokumentu aprite starp valsts un pašvaldību iestādēm un fiziskām un juridiskajām personām".

⁴ Valsts valodas likuma 10. panta pirmā un trešā daļa.

nodevām” 23. panta pirmajā daļā noteikto laika posmu, ja konstatē nodokļu aprēķināšanas un maksāšanas pārkāpumus;

- Krimināllikuma 218.¹ pantā paredzēto kriminālatbildību, ja pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā tiek uzrādīti faktiski nenotikuši darījumi, kuru kopējā vērtība sasniedz ievērojamu apmēru (nav mazāka par desmit minimālajām mēnešalgām) vai lielu apmēru (nav mazāka par piecdesmit minimālajām mēnešalgām), un aicina izvērtēt VID iesniegtajās pievienotās vērtības nodokļa deklarācijās norādītos datus un neatbilstību konstatēšanas gadījumā precizēt deklarācijas.

Papildus nodokļu maksātāju lūdz informēt par:

- tikšanās laiku nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības veikšanas vietā, lai iepazītos ar nodokļu maksātāja saimniecisko darbību, tās vidi un apstākļiem, par sākuma sarunas iespējamo norises vietu un laiku;
- iespējām nodrošināt VID amatpersonas ar telpām nodokļu audita veikšanai.

Fiziskai personai, kura neveic saimniecisko darbību, norāda informāciju par:

- VID amatpersonām, kuras veiks nodokļu auditu;
- nodokļu audita sākuma sarunas laiku un norises vietu VID telpās;
- VID tiesības nodokļu audita laikā paplašināt auditējamo periodu;
- ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamā ienākuma un iedzīvotāju ienākuma nodokļa noteikšanu uz aprēķinu pamata, ja ir konstatēta vismaz viena no likumā “Par nodokļiem un nodevām” 23. pantā sestajā daļā minētajām pazīmēm.

Sākuma saruna

Nodokļu auditu uzsāk ar sākuma sarunu un, ja nepieciešams, VID amatpersona apseko nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības veikšanas vietu, apsekošanā konstatēto fiksē aktā un veic videoierakstu un/vai fotofiksāciju.

Saruna ar nodokļu maksātāju var notikt:

- klātienē VID telpās vai nodokļu maksātāja telpās. Tikšanās laikā nodokļu maksātāja pārstāvi tā identificēšanai lūdz uzrādīt personu apliecinošu dokumentu – personas apliecību vai pasi. Struktūrvienības amatpersonas tikšanās laikā uzrāda dienesta apliecību. Ja tikšanās notiek nodokļu maksātāja telpās, VID amatpersonas uzrāda dienesta apliecību un augstāka ierēdņa pilnvarojumu;

- attālināti, izmantojot kādu no videokonferences rīkiem.

Sākuma sarunas laikā VID amatpersona:

- informē par nodokļu audita uzsākšanas iemeslu, norādot VID konstatētos riskus un faktus, kas liecina par izvairīšanos no auditējamo nodokļu maksāšanas;

- iegūst plašāku informāciju par nodokļu maksātāja saimniecisko darbību, grāmatvedības uzskaiti, noskaidro personas, kuras ir atbildīgas par nodokļu audita procesā izskatāmo jautājumu risināšanu;

- vienojas ar nodokļu maksātāju par darba telpām, grāmatvedības dokumentu saņemšanu, informācijas apmaiņas veidu, informē par prasībām iesniedzamo dokumentu un to atvasinājumu noformēšanai, lai dokuments iegūtu juridisko spēku;

- informē par nodokļu maksātāja pienākumu sākotnēji nodokļu auditam iesniegt visus audita veikšanai nepieciešamos dokumentus un informāciju, kā arī iesniegt pierādījumus, kas konkrētā lietā varētu būt būtiski, atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15. panta pirmās daļas 11. punktā un Regulas

Nr. 952/2013⁵ 15. pantā noteiktajam, ievērojot tiesu praksi (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2016. gada 13. decembra rīcības sēdes lēmums Nr. SKA-637/2016 (A420633411));

- informē par informācijas saņemšanu par nodokļu auditā konstatētajiem pārkāpumiem un VID apsvērumu pamatojumu pirms lēmuma par nodokļu audita rezultātiem pieņemšanas;

- informē par laikposma, kurā nodokļu maksātājs sniedz VID viedokli par nodokļu auditā konstatēto, neieskaitīšanu nodokļu audita termiņā, nepārsniedzot 30 dienas.

Sarunu ar nodokļu maksātāju VID amatpersona fiksē vienā no šādiem veidiem:

- veic sarunas audio/video ierakstu;
- protokolē, pierakstot nodokļu maksātājam uzdotos jautājumus un saņemtās atbildes, ja nodokļu maksātājs, tiekoties klātienē, nepiekrīt sarunas ierakstam. Protokolu noformē divos eksemplāros un paraksta. Parakstot protokolu, nodokļu maksātājs rakstveidā apliecina sniegtās informācijas patiesumu. Vienu sākuma sarunas protokolu izsniedz nodokļu maksātājam.

Papildu informācijas iegūšana nodokļu audita laikā

Ja sākuma sarunas laikā VID amatpersonas ar nodokļu maksātāju ir vienojušies par nodokļu audita veikšanu VID telpās, nodokļu auditam iesniegtos grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus pieņem ar dokumentu pieņemšanas un nodošanas aktu divos eksemplāros. Ja nodokļu maksātājs grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus nav iesniedzis par visu auditējamo periodu (reģistri un dokumenti iesniegti daļēji), to fiksē dokumentu pieņemšanas un nodošanas aktā un nosaka iesniegšanas termiņu.

Ja nodokļu audita laikā no nodokļu maksātāja nepieciešams iegūt papildu informāciju, VID amatpersona to pieprasa rakstveidā Elektroniskās deklarēšanas sistēmā un nosaka informācijas iesniegšanas termiņu.

Ja nodokļu maksātājs nesadarbojas ar VID amatpersonām un neievēro likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32.² pantā vai Regulas Nr. 952/2013 15. panta 1. punktā noteikto, **VID amatpersona:**

- izvērtē nepieciešamību uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu par Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 3. panta otrajā daļā ietverto pārkāpumu – par informācijas nesniegšanu vai informācijas nepienācīgu sniegšanu;

- veic likuma "["Par nodokļiem un nodevām"](#) 34.¹ pantā paredzētās darbības nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības apturēšanai;

- Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajā kārtībā izslēdz pievienotās vērtības nodokļa maksātāju no VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistra;

- nodokļu auditā nosaka nodokļu maksājumus uz aprēķinu pamata, nepieciešamo informāciju pieprasot ārvalstu nodokļu administrācijām, kredītiestādēm un darījumos iesaistītajiem nodokļu maksātājiem.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 9.oktobra Regula Nr.952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu.

Nodokļu audita procesā pieņemtie procesuālie lēmumi un nodokļu maksātāja informēšana

Ja nodokļu audita laikā ir nepieciešams, piemēram, paplašināt auditējamo periodu, posteņus, auditējamos nodokļus, nodevas vai citus valsts noteiktos maksājumus, neieskaitīt nodokļu audita termiņā laikposmu vai pagarināt nodokļu audita lēmuma pieņemšanas termiņu, amatpersona pieņem lēmumu, kurā norāda mainītos nodokļu audita veikšanas nosacījumus.

Lemjot par papildu nodokļu vai nodokļu deklarāciju posteņu, nodevu vai citu valsts noteikto maksājumu pārbaudi vai pārbaudāmā taksācijas perioda paplašināšanu, VID:

- nosaka nodokļu maksātājam pienākumu iesniegt nodokļu auditam grāmatvedības reģistrus un attaisnojuma dokumentus par papildu nodokļu auditā pārbaudāmajiem nodokļiem vai nodokļu deklarācijas posteņiem, nodevām vai citiem valsts noteiktajiem maksājumiem vai paplašināto pārbaudāmo periodu/taksācijas periodu;

- norāda uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 33.² panta trešajā daļā noteiktajām nodokļu maksātāja tiesībām.

Ja nodokļu audita laikā individuālo komersantu izslēdz no komercreģistra, VID pieņem lēmumu par nodokļu audita veikšanas fiziskai personai, kurā norāda, ka individuālajam komersantam uzsākto nodokļu auditu turpina un pabeidz komercdarbību beigušai fiziskai personai, pamatojoties uz [Administratīvā procesa likuma 33. pantu](#) un [Komerclikuma 76. panta trešo daļu](#).

Lēmumu par laikposma neieskaitīšanu nodokļu audita termiņā VID amatpersona pieņem:

- no dienas, kad ārvalstu nodokļu administrācijai vai citām kompetentām ārvalstu iestādēm pieprasīta informācija, līdz atbildes saņemšanas dienai. Par informācijas pieprasīšanu ārvalsts nodokļu administrācijai, norādot konkrētus datumus un ārvalstu nodokļu administrācijas, nodokļu maksātāju informē informatīvā vēstulē;

- par kādu nodokļu maksātājs ir nokavējis nodokļu administrācijas pieprasītās informācijas iesniegšanas termiņu, ja nokavējuma fakts ir dokumentāri pierādīts un pieprasītās ziņas attiecas uz nodokļu auditā pārbaudāmiem nodokļiem, nodevām vai citiem valsts noteiktajiem maksājumiem, un tās ir vai tām vajadzēja būt nodokļu maksātāja rīcībā;

- kurā nodokļu audita veikšana nav bijusi iespējama nodokļu maksātāja vai tā pilnvaroto personu prombūtnes dēļ, arī slimības dēļ, ja prombūtnes fakts ir dokumentāri apstiprināts;

- no dienas, kurā nodokļu maksātājam ir paziņots par nodokļu audita rezultātā konstatētajiem pārkāpumiem un to pamatojumu, līdz nodokļu maksātāja viedokļa saņemšanas dienai, nepārsniedzot 30 dienas.

Nodokļu audita veikšanas ilgums

Nodokļu auditu pabeidz un **lēmumu** par nodokļu audita rezultātiem **pieņem 90 dienu laikā** no nodokļu audita uzsākšanas dienas ņemot vērā likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23. panta trešās daļas un 3.¹ daļas nosacījumus.

VID ģenerāldirektors var pieņemt lēmumu par nodokļu audita termiņa pagarināšanu:

- līdz 30 dienām, ja ir nepieciešama papildu informācija nodokļu audita veikšanai;

- līdz 60 dienām, ja pēc informācijas saņemšanas no ārvalsts nodokļu administrācijas vai citas kompetentās ārvalsts iestādes tās izvērtēšanai nepieciešamas papildu darbības.

Par nodokļu audita veikšanu neuzskata darbības, ko nodokļu administrācija likuma "Par nodokļiem un nodevām" 23. panta 3.¹ daļā minētajos laika posmos veikusi informācijas iegūšanai iestādes ietvaros no citām iestādēm, organizācijām, pašvaldībām, finanšu iestādēm un kredītiestādēm, citām fiziskajām un juridiskajām personām, tajā skaitā citu fizisko un juridisko personu nodokļu kontroles pasākumu veikšanu.

Nodokļu audita veikšanas termiņš nav ierobežots, ja veic nodokļu kopīgu starpvalstu pārbaudi vai nodokļu auditā pārbauda transfertcenas atbilstību tirgus cenai (vērtībai) vai hibrīdneatbilstības, kā arī ja vienlaikus tiek pārbaudīti citi nodokļi.

Lēmuma par nodokļu audita veikšanu un citu nodokļu audita procesuālo lēmumu paziņošana

Lēmumu par nodokļu audita veikšanu, citus nodokļu audita procesuālos lēmumus un lēmumu par nodokļu audita rezultātiem nodokļu maksātājam paziņo:

1) juridiskajām personām un fiziskajām personām, kas veic saimniecisko darbību, – saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 7.² pantu;

2) fiziskajām personām, kas neveic saimniecisko darbību:

- Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS), ja fiziskā persona ir EDS lietotāja;

- eAdresē, ja fiziskajai personai ir aktivizēts eAdreses konts;

3) e- pasta adresē, ja fiziskā persona:

- ir EDS lietotāja, taču norādījusi šādu dokumentu paziņošanas veidu;

- nav EDS lietotāja un tai nav aktivizēta eAdrese;

4) ierakstītā pasta sūtījumā, ja nodokļu maksātājs nav EDS lietotājs vai ir fiziskā persona EDS lietotājs, kas neveic saimniecisko darbību un ir norādījis šādu dokumenta paziņošanas veidu;

5) ierakstītā pasta sūtījumā ar paziņojumu par sūtījuma izsniegšanu nodokļu maksātājam uz citu Eiropas Savienības dalībvalsti vai citu valsti saskaņā ar Paziņošanas likuma 10. panta pirmās daļas 2. punktu (ja nodokļu maksātājs nav EDS lietotājs);

6) publiski ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" saskaņā ar Paziņošanas likuma 11. panta pirmās daļas 2. punktu, ja fiziskā persona nav EDS lietotāja, tai nav deklarētās dzīvesvietas adreses un tās atrašanās vieta nav zināma;

7) izsniedzot klātienē, ja VID ir pierādījumi, ka nodokļu maksātājs veic darbības, lai izvairītos no nodokļu audita vai apgrūtinātu tā veikšanu.

Nodokļu audita veikšana uz aprēķinu pamata

Veicot nodokļu auditu, VID ir tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājumu apmēru **atbilstoši nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugumam vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām**, ja ir konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

- ir konstatēts nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugums, kurš neatbilst nodokļu maksātāja deklarācijās uzrādītajiem ienākumiem vai par kuru nodokļu administrācijā nav iesniegtas deklarācijas;
- nodokļu maksātājs ir veicis darījumu, lai izvairītos no nodokļu vai nodevu maksāšanas, vai nav identificējams kāds no darījuma dalībniekiem;
- nodokļu maksātājs nav iesniedzis normatīvajos aktos paredzētās nodokļu deklarācijas;
- nodokļu maksātāja pārskatos vai grāmatvedības uzskaitē sniegtās ziņas neatbilst nodokļu administrācijas rīcībā esošajai informācijai, pārbaudēs konstatētajiem faktiem vai nodokļu maksātāja rīcībā esošo vai bijušo lietu vērtībai;
- nodokļu administrācijas rīcībā esošā informācija liecina par to, ka nodokļu maksātājs ir veicis darījumus, kuri nav atspoguļoti viņa grāmatvedības uzskaitē;
- nodokļu maksātāja naudas līdzekļu kustība kredītiestāžu kontos neatbilst saimnieciskās darbības rādītājiem vai liecina par tādu darījumu veikšanu, kuri nav atspoguļoti nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaitē;
- nodokļu maksātājs nav veicis grāmatvedības uzskaiti;
- nodokļu administrācijas amatpersonām pārbaudes laikā nav pieejami nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaites dokumenti, nav iespējams pārbaudīt nodokļu maksātāja grāmatvedības uzskaites dokumentus vai nav pieejami darījumu attaisnojuma dokumenti;
- nodokļu maksātāja rīcībā ir vai ir bijuši izejmateriāli, preces, vērtspapīri, naudas līdzekļi un citas lietas, kuru daudzums un veids liecina par iespējamo nodarbošanos ar saimniecisko darbību tādos apmēros un veidā, kas neatbilst nodokļu administrācijai iesniegtajām ziņām;
- nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības rādītāji būtiski atšķiras no statistiskā uzrādītajiem vidējiem rādītājiem attiecīgajā saimnieciskās darbības veidā vai ir citi apstākļi (arī nodokļu revīziju (auditu) rezultāti vai novērošanas rezultāti), kas ļauj uzskatīt, ka nodokļu maksātāja deklarācijās vai grāmatvedības uzskaitē uzrādītie saimnieciskās darbības rādītāji neatbilst faktiskajiem rādītājiem pārbaudāmajā taksācijas periodā;
- nodokļu maksātāja deklarētie ienākumi vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajās deklarācijās uzrādītie nodokļu maksātāja ienākumi neatbilst nodokļu maksātāja rīcībā esošajiem vai bijušajiem naudas līdzekļiem, mantai, cita veida vērtībām vai izdevumiem un nodokļu maksātājs nevar pamatot minēto neatbilstību;
- nodokļu maksātājs noteiktajā termiņā nav iesniedzis transfertcenu dokumentāciju (likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" 15.² pants) vai būtiski pārkāpis (likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" 15.² panta četrpadsmitā daļa) normatīvajos aktos paredzētās transfertcenu dokumentācijas sagatavošanas prasības.

VID, **nosakot nodokļu maksājumu apmēru uz aprēķinu pamata**, izmanto:

- **tiešās aprēķinu metodes**, t. i., pamatojas uz nodokļu maksātāja grāmatvedības reģistros norādītajiem datiem un attaisnojuma dokumentiem;

- netiešās aprēķinu metodes, t.i., aprēķina ar nodokļiem apliekamo objektu (ienākumu, darījumu vērtību u.tml.), pamatojoties uz savā rīcībā esošo informāciju.

Nodokļu maksātāja informēšana par nodokļu auditā konstatēto

Nodokļu audita laikā VID amatpersona informē nodokļu maksātāju par nodokļu auditā konstatēto, aicina sadarboties un iesniegt nodokļu auditam nepieciešamos dokumentus un paskaidrojumus.

Lai ievērotu normatīvajos aktos noteiktās nodokļu maksātāja tiesības izteikt iebildumus par nodokļu auditā konstatēto un iesniegt papildu pierādījumus, kā arī izvērtētu nodokļu maksātāja argumentus, VID amatpersona sagatavo un ne vēlāk kā divas nedēļas pirms nodokļu audita termiņa beigu datuma paziņo nodokļu maksātājam informāciju par nodokļu auditā konstatētajiem pārkāpumiem, norādot:

- nodokļu auditā konstatētos pārkāpumus, pierādījumus un izdarītos secinājumus;

- likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" 32. panta septītās daļas nosacījumus, lai piemērotu soda naudu 50 procentu apmērā;

- nodokļu maksātāja tiesības iesniegt VID ģenerāldirektoram iesniegumu par iespējamā vienošanās līguma noslēgšanu saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 41. panta trešajā daļā noteiktajiem nosacījumiem.

Nodokļu maksātājs viedokli par auditā konstatēto var sniegt 30 dienu laikā no informācijas par nodokļu auditā konstatēto paziņošanas dienas.

Ja nodokļu maksātājs vēlas tikt klātienē vai attālināti, lai pārrunātu nodokļu auditā konstatēto, struktūrvienības amatpersona vienojas ar nodokļu maksātāju par tikšanās datumu un laiku un organizē nobeiguma sarunu.

VID amatpersona nobeiguma sarunas laikā informē nodokļu maksātāju:

- par likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32. panta septītās daļas piemērošanas nosacījumu izvērtēšanu lēmumā par nodokļu audita rezultātiem, lēmuma par nodokļu audita rezultātiem apstrīdēšanas iespējām, vienošanās līguma noslēgšanas iespējamību, iespēju atcelt vai samazināt daļu no aprēķinātās nokavējuma naudas un soda naudas un iespēju iesniegt iesniegumu par nodokļu audita rezultātā aprēķināto nodokļu maksājumu samaksas termiņa pagarināšanu atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. panta pirmās daļas 3. punkta nosacījumiem;

- par Regulas Nr. 952/2013 23. panta 3. punkta un 4. punkta "a" apakšpunkta un Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, 15. panta 1. punkta piemērošanu, vēršot uzmanību, ka lēmumu par nodokļu audita rezultātiem muitas jomā jebkurā brīdī var anulēt, grozīt vai atcelt, ja tas neatbilst tiesību aktiem muitas jomā, atkārtoti izvērtēt, ja ir grozīti attiecīgie Eiropas Savienības tiesību akti, kas ietekmē minēto lēmumu, ja, īstenojot pārraudzību, konstatē šādu vajadzību, ņemot vērā informāciju, ko sniedzis lēmuma turētājs (nodokļu maksātājs) saskaņā ar Regulas Nr. 952/2013 23. panta 2. punktu, vai informāciju, ko sniegušas citas iestādes;

- par iespējamo pieļauto kļūdu labošanu un precizētu nodokļu deklarāciju iesniegšanu par nodokļiem un periodiem, par kuriem nav veikts nodokļu audits, un

muitas deklarāciju iesniegšanu par laika periodu, kas nav iekļauts nodokļu auditā, aicinot nodokļu maksātāju izvērtēt un, ja nepieciešams, izmantot likuma "Par nodokļiem un nodevām" 16. panta pirmās daļas 6. punktā noteiktās tiesības iesniegt nodokļu deklarācijas labojumu vai precizējumu triju gadu laikā pēc konkrētajos likumos noteiktā maksāšanas termiņa;

- izskaidro nodokļu maksātājam konstatēto pārkāpumu pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanas pārbaudē ietekmi uz uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanu un aicina izmantot likuma "Par nodokļiem un nodevām" 16. panta pirmās daļas 6. punktā noteiktās tiesības precizēt nodokļa aprēķinu vai ņemt vērā nodokļu auditā konstatēto, aprēķinot uzņēmumu ienākuma nodokli;

Nobeiguma sarunas protokolu noformē divos eksemplāros, no kuriem vienu izsniedz nodokļu maksātājam, otru VID pievieno nodokļu audita lietai. Nodokļu maksātājam ir tiesības iesniegt protokolam pievienojamus paskaidrojumus un piezīmes par protokola saturu, kā arī minēt motīvus, kuru dēļ atsakās to parakstīt.

Nodokļu audita laikā, saņemot nodokļu maksātāja lūgumu, VID nodrošina iepazīšanos ar nodokļu audita lietā esošajiem dokumentiem, izņemot informāciju, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav izpaužama, ciktāl informācija no šiem dokumentiem ir nepieciešama lietas dalībnieka tiesisko interešu aizstāvēšanai. Nodokļu maksātāju iepazīstina ar nodokļu audita lietu, ja tas uzrāda personu apliecinošu dokumentu (pilnvarotā persona – arī pārstāvību apliecinošu dokumentu). **Iepazīšanās ar nodokļu audita lietas materiāliem notiek:**

- VID telpās;
- izmantojot videokonferences rīkus vai vietni *Microsoft Sharepoint Online*;
- nosūtot sagatavotos dokumentus EDS;

Nodokļu maksātājam vai pilnvarotajai personai ļauj veikt izrakstus no nodokļu audita lietas vai nepieciešamos dokumentus nokopēt ar tehniskiem līdzekļiem.

Lēmums par nodokļu audita rezultātiem

Lēmumu par nodokļu audita rezultātiem pieņem VID ģenerāldirektora pilnvarota Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes amatpersona.

Lēmumu par nodokļu audita rezultātiem nodokļu maksātājam paziņo, ievērojot Administratīvā procesa likuma 70. panta, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 7.² panta pirmās un trešās daļas prasības.

Lēmumā par nodokļu audita rezultātiem ietver Administratīvā procesa likuma 67. panta otrajā daļā noteiktās administratīvā akta sastāvdaļas, iekļaujot informāciju par konkrētā nodokļu, nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto maksājumu aprēķināšanas, maksāšanas un ieskaitīšanas budžetā pareizības un atbilstības normatīvajiem aktiem pārbaudi:

- nodokļu auditā iegūto informāciju un konstatētos faktus un apstākļus, kas apliecina nodokļu maksātāja pieļauto kļūdu vai izdarīto pārkāpumu, norādot pierādījumus, kas apstiprina nodokļu auditā secināto, un kādu auditējamo nodokļu aprēķināšanu un nomaksu budžetā attiecīgajos taksācijas periodos pārkāpums ietekmējis;

- normatīvā akta normas, kuras nodokļu maksātājs nav ievērojis, izdarot konkrēto pārkāpumu;

- novirzes summu par katru taksācijas periodu, ja nodokļu auditā konstatē nesakrītības starp nodokļu maksātāja deklarētajiem un pārbaudes rezultātā iegūtajiem datiem;

- normatīvā akta normas, kas pamato papildu budžetā noteikto nodokļu, nokavējuma naudas un soda naudas aprēķinu;

- budžetā maksājamā nodokļa samazinājuma vai papildu budžetā maksājamā nodokļa, nokavējuma naudas un soda naudas summas, taksācijas periodu, kurā ir radies nodokļa vai maksājuma samazinājums/palielinājums vai papildu aprēķins/no budžetā atmaksājamā nodokļa summa;

- nodokļu maksātāja izteikto viedokli par nodokļu auditā konstatētajiem pārkāpumiem un to pamatojumu. VID argumentus, pamatojoties uz kuriem noraidīts vai pieņemts nodokļu maksātāja izteiktais viedoklis.

- pamatojumu soda naudas aprēķināšanai 50 procentu apmērā no [likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32. panta ceturtajā](#) un [piektajā daļā](#) noteiktās soda naudas, noteikto soda naudu sadalījumā pa nodokļu veidiem vai konstatētos faktus, kuru dēļ netika samazināta aprēķinātā soda nauda;

- pienākumu veikt nodokļa vai maksājuma iemaksu budžetā 30 dienu laikā no lēmuma par nodokļu audita rezultātiem paziņošanas;

- pienākumu iemaksāt valsts budžetā nodokļu audita rezultātā noteikto nepamatoti palielināto no budžeta atmaksājamo pievienotās vērtības nodokļa summu, ja nodokļu maksātājs to ir izmantojis nodokļa vai citu nodokļu nomaksai vai pārmaksa atmaksāta nodokļu maksātājam;

- nodokļu audita rezultātā veiktās nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības rezultātu vai skaidras naudas uzkrājumu korekcijas;

- informāciju par transportlīdzekļa atsavināšanas aizlieguma dzēšanai iemaksātās drošības naudas summas atmaksāšanu nodokļu maksātājam uz tā norādīto norēķinu kontu vai ieskaitīšanu valsts budžetā;

- pienākumu iemaksāt papildus aprēķināto budžetā maksājamo summu, ja nodokļu audits veikts nodokļu maksātājam par periodu pirms un pēc maksātspējas pasludināšanas dienas;

- tiesības lēmumu par audita rezultātiem viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas⁶ apstrīdēt VID ģenerāldirektoram, apstrīdēšanas iesniegumu iesniedzot Elektroniskās deklarēšanas sistēmā⁷ (EDS).

- tiesības izvēlēties un piemērot vienu no norādītajām tiesību normām:

- a) [likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. panta pirmās daļas 3. punktu](#), saskaņā ar kuru ir tiesības trīs dienas pirms maksājumu samaksas termiņa beigām iesniegt motivētu rakstveida iesniegumu VID un lūgt sadalīt termiņos uz laiku līdz pieciem gadiem nodokļu audita rezultātā aprēķināto nodokļu maksājumu, nokavējuma naudu un soda naudas samaksu;

- b) [likuma "Par nodokļiem un nodevām" 41. panta](#) nosacījumus, saskaņā ar kuriem nodokļu maksātājs ir tiesīgs ierosināt VID ģenerāldirektoram noslēgt vienošanās līgumu, lai izbeigtu tiesisku strīdu par nodokļu revīzijas (audita) rezultātā aprēķinātajiem papildu maksājumiem valsts budžetā vai konstatēto no valsts budžeta atmaksājamās summas nepamatotu palielināšanu. Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 41. panta piekto daļu vienošanās līgumā samaksai noteiktie maksājumi valsts budžetā ir jāsamaksā gada laikā pēc līguma noslēgšanas dienas, bet fiziskā persona, kas neveic saimniecisko darbību, - divu gadu laikā.

⁶ Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmā daļa, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 7.² panta pirmā un otrā daļa.

⁷ Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 7.³ pants.